

*Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów
na lata 2016–2026*

Projekt 2.0

INICJATYWAŁOKALNA.PL

Styczeń 2016

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Część wprowadzająca	5
1.1. Strategia jako instrument polityki rozwoju	5
1.2. Metodologia prac nad Strategią	5
2. Część programowo-strategiczna.....	7
2.1. Analiza obszarów problemowych	7
2.1.1. Analiza SWOT	7
2.1.2. Wnioski dla dalszego rozwoju miasta i gminy.....	10
2.1.3. Drzewo problemów i drzewo celów.....	12
2.2. Kierunki rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów	15
2.2.1. Wizja, misja, cele strategiczne i operacyjne, działania priorytetowe.....	15
2.2.2. Planowane zadania w latach 2016–2026.....	17
2.2.3. Priorytetowe projekty do realizacji na terenie miasta i gminy.....	21
2.2.4. Plan rzeczowo-finansowy dokumentu i możliwe źródła finansowania	24
2.3. Ocena spójności celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu.....	34
2.4. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – wpływ zadań na środowisko.....	39
3. Część wdrożeniowa.....	40
3.1. Wdrażanie i monitoring Strategii Rozwoju	40
3.2. Aktualizacja i ewaluacja Strategii Rozwoju	41
3.3. Promocja Strategii Rozwoju	46
Spis tabel	47
Spis schematów	47
Załączniki	48

Wstęp

Zarządzanie gminą wiąże się z podejmowaniem szeregu działań i decyzji ważnych dla lokalnej społeczności. Aby efektywnie nią zarządzać potrzebny jest wieloletni plan, który będzie wskazywać kierunki jej dalszego rozwoju. Działania właściwe ze strategicznego punktu widzenia mają większe znaczenie niż działania nastawione na przynoszenie natychmiastowych efektów. Zarządzanie strategiczne jest procesem nastawionym na formułowanie i wdrażanie Strategii, które ma na celu sprzyjanie wyższemu stopniowi zgodności organizacji, w tym wypadku miasta i gminy, z jej otoczeniem zewnętrznym oraz zachowaniem spójności wewnętrznej, a co za tym idzie – osiągnięciem przyjętych celów strategicznych.

Głównym celem tworzenia dokumentu strategicznego, jakim jest Strategia Rozwoju, jest zdiagnozowanie priorytetowych kierunków rozwoju, zmierzających do rozwoju społeczno-gospodarczego. *Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2016–2026* to długookresowy plan działania, określający strategiczne cele rozwoju, zawierający kierunki oraz priorytety, które są niezbędne do realizacji przyjętych założeń.

Opracowanie Strategii Rozwoju pozwala na określenie najbardziej efektywnych działań mogących zapewnić dynamiczny rozwój całego obszaru, stworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz powstawanie nowych inicjatyw społecznych. Strategia stanowi ogół planowanych działań, zmierzających do realizacji wyznaczonych celów rozwojowych. Jest to sposób w jaki gmina zamierza realizować swoją misję. Istotną cechą Strategii jest budowa wizerunku gminy, który stanowi jej swoistą wizytówkę, jest źródłem informacji dla podmiotów gospodarczych, inwestorów i społeczności lokalnej o długoterminowych uwarunkowaniach rozwoju przyjętych przez gminę oraz o sposobach rozwiązywania przez nią pojawiających się problemów. Strategiczne planowanie polega przede wszystkim na wyeliminowaniu rozwiązań nierealnych. Każda Strategia jest inna, ponieważ endo- i egzogeny wkład w programowanym przypadku jest inny. Za sprawą dokumentu strategicznego dana jednostka terytorialna może efektywnie wykorzystać własne zasoby, w tym zasoby finansowe, rzeczowe czy społeczne oraz określić sposoby przeciwdziałania pojawiającym się zagrożeniom. Strategia powinna stanowić źródło zasad i zbiór rozwiązań.

Niniejszy dokument zawiera informacje dotyczące kierunków rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów oraz działania związane z realizacją Strategii wraz z możliwymi źródłami finansowania zaplanowanych zadań w latach 2016–2026. Horyzont czasowy, jaki został przyjęty dla niniejszej Strategii, wiąże się z perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2014–2020, która stanowi wyzwanie dla potencjalnych beneficjentów funduszy unijnych. Strategia potrzebna jest tam, gdzie pojawiają się nowe wyzwania. W celu pełnego wykorzystania szans, jakie dają środki unijne, opracowano Strategię, która ma stanowić podstawowy dokument zawierający priorytetowe kierunki rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów, obejmujące okres programowania unijnego na lata 2014–2020.

1. Część wprowadzająca

1.1. Strategia jako instrument polityki rozwoju

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2016–2026 stanowi odpowiedź samorządu gminnego na zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą wymagającą nowego spojrzenia na posiadane aspiracje, zasoby i perspektywy rozwoju miasta i gminy.

W Strategii zaprezentowana została wizja, misja oraz cele strategiczne i operacyjne przewidziane do realizacji we wskazanym okresie jej obowiązywania. Wyróżniono również działania priorytetowe, które należy podjąć, aby osiągnąć wyznaczone cele. Skumulowano zadania w priorytetowe projekty do realizacji na obszarze miasta i gminy. Strategia jest dokumentem otwartym, co oznacza, iż w miarę upływu czasu oraz podejmowanych działań w niej zawartych, możliwa jest jej aktualizacja, w tym również kreowanie nowych działań oraz korekta tych, które zostały sformułowane na etapie jej tworzenia, aby w jak najlepszy sposób dostosować się do zmieniającego się otoczenia.

1.2. Metodologia prac nad Strategią

Opracowywanie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów było okazją do przeprowadzenia otwartych wywiadów z przedstawicielami różnych środowisk. Dyskusje obejmowały analizę obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej miasta i gminy oraz możliwości dalszego rozwoju.

Efektem prowadzonych rozmów było uzyskanie odpowiedzi na pytania:

- dokąd zmierzamy?
- czego oczekujemy?
- w jaki sposób chcemy to osiągnąć?

Stanowiły one podstawy do skonstruowania dokumentu, który ma służyć wszystkim mieszkańcom miasta i gminy.

Proces prac związanych z przygotowaniem i opracowaniem Strategii Rozwoju rozpoczęto w listopadzie 2015 roku. W początkowej fazie prac nad dokumentem zostały zorganizowane warsztaty strategiczne z przedstawicielami samorządu lokalnego, przedsiębiorcami, młodzieżą, lokalnymi działaczami społecznymi, członkami organizacji pozarządowych, pracownikami urzędu, szkół, instytucji kultury. Prowadzone były spotkania z Zespołem ds. Strategii Rozwoju powołanym Zarządzeniem nr 0050.114.2015 Burmistrza Miasta i Gminy Suchedniów z dnia 3 listopada 2015 r., którego zadaniem była koordynacja

prac nad dokumentem. Celem warsztatów było poznanie potrzeb i opinii mieszkańców na temat obecnej sytuacji miasta i gminy oraz dalszego kierunku rozwoju. Wszystkie spotkania służyły oddolnemu włączeniu społeczności lokalnej do prac nad budowaniem spójnego dokumentu, który będzie odzwierciedlał ich potrzeby.

Prace nad Strategią opierały się na wykorzystaniu szeregu wzajemnie uzupełniających się metod prac analitycznych i partycypacyjnych, do których należały:

- analiza danych zastanych,
- badania ankietowe wśród mieszkańców,
- analizy strategiczne,
- spotkania warsztatowe Zespołu ds. Strategii Rozwoju,
- spotkania warsztatowe z przedstawicielami sektorów publicznego, społecznego i gospodarczego.

Integralną częścią Strategii jest dokument *Diagnoza społeczno-gospodarcza Miasta i Gminy Suchedniów* (Załącznik 1), w którym przedstawiono pogłębioną analizę społeczno-gospodarczą miasta i gminy. Strategia powstała w oparciu o przeprowadzoną diagnozę, a także wnioski i sugestie zgłoszone podczas konsultacji społecznych prowadzonych w trakcie procesu budowania założeń Strategii.

Do głównych materiałów źródłowych, stanowiących materiał analityczny i podstawę opracowania Strategii należą:

- dane Głównego Urzędu Statystycznego,
- wnioski z ankiet przeprowadzonych podczas warsztatów grupowych oraz uzyskanych drogą elektroniczną na skrzynkę mailową Urzędu Miasta i Gminy,
- inne dokumenty strategiczne miasta i gminy.

Szczegółowy opis działań w ramach partycypacji społecznej oraz wyniki i wnioski z przeprowadzonego badania ankietowego mieszkańców przedstawiono w *Raporcie z konsultacji społecznych* (Załącznik 2).

Strategia Rozwoju powstała w wyniku prac przedstawicieli samorządu, instytucji publicznych, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz pracowników Urzędu Miasta i Gminy Suchedniów przy współudziale (w postaci wsparcia merytorycznego) ekspertów i specjalistów zewnętrznych, a także mieszkańców, jako głównych interesariuszy działań zaplanowanych do realizacji na terenie miasta i gminy.

2. Część programowo-strategiczna

2.1. Analiza obszarów problemowych

2.1.1. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest to jedna z najpopularniejszych i najskuteczniejszych metod analitycznych wykorzystywanych we wszystkich obszarach planowania strategicznego. Jej nazwa pochodzi od akronimów angielskich słów *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse) i *Threats* (zagrożenia). Polega ona na zidentyfikowaniu wymienionych wyżej czterech grup czynników, dzięki czemu można je odpowiednio wykorzystać w procesie zaplanowanego rozwoju lub zniwelować skutki ich negatywnego wpływu. Dzięki tej metodzie można również pogrupować czynniki na pozytywne (mocne strony i szanse) oraz negatywne (słabe strony i zagrożenia). Często dzieli się je również na czynniki wewnętrzne (opisujące mocne i słabe strony danej jednostki) oraz czynniki zewnętrzne (czyli szanse i zagrożenia wynikające z jej mikro- i makrootoczenia). Czynniki wewnętrzne (mocne i słabe strony) są zależne m.in. od władz lokalnych i lokalnej społeczności, natomiast czynniki zewnętrzne (szanse i zagrożenia) należące do otoczenia bliższego i dalszego, są niezależne od władz danej jednostki, a także jej mieszkańców.

Tabela 1 Schemat analizy SWOT

S	<i>Strengths</i>	silne strony, atuty, zalety	ZASOBY
W	<i>Weaknesses</i>	słabe strony, słabości, wady	
O	<i>Opportunities</i>	szanse, możliwości, okazje	OTOCZENIE
T	<i>Threats</i>	zagrożenia, trudności	

Źródło: Opracowanie własne

Analiza SWOT została przeprowadzona dla Miasta i Gminy Suchedniów jako część *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2016–2026*. Obejmuje główne elementy mające wpływ na rozwój tego obszaru. Analizy dokonano w oparciu o dostępne dane uzyskane podczas prac nad Strategią, w tym dane GUS, informacje zebrane podczas warsztatów grupowych, przeprowadzonych badań ankietowych, a także na podstawie obserwacji własnych.

Tabela 2 Analiza SWOT Miasta i Gminy Suchedniów

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Położenie przy drodze ekspresowej S7 w połowie drogi między Warszawą, a Krakowem oraz drodze wojewódzkiej nr 751 przebiegającej przez Góry Świętokrzyskie do Ostrowca Świętokrzyskiego. 2. Pierwsze w województwie Miejsce Obsługi Podróżnych zlokalizowane w Suchedniowie przy trasie szybkiego ruchu S7. 3. Przebiegająca przez miasto linia kolejowa z Krakowa do Warszawy (dwa przystanki kolejowe i jedna stacja kolejowa Suchedniów Główny). 4. Wysoka lesistość obszaru (ok. 65%) i walory przyrodniczo-krajobrazowe. 5. Liczne formy ochrony przyrody: rezerваты, pomniki przyrody i stanowiska dokumentacyjne oraz położenie na terenie parków krajobrazowych. 6. Bogaty i dobrze zachowany starodrzew (ok. 20% w wieku powyżej 80 lat). 7. Duża aktywność mieszkańców w organizacjach pozarządowych. 8. Lokalizacja na terenie miasta i gminy podstrefy Suchedniów w ramach Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice”. 9. Wysoki udział podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w sektorze przemysłu i budownictwa. 10. Tradycje związane w produkcją wyrobów ceramicznych oraz budową środków transportu wewnętrznego i wykwalifikowana kadra w tych branżach. 11. Kilka obiektów dziedzictwa kulturowego wpisanych do rejestru Narodowego Instytutu Dziedzictwa. 12. Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna w zakresie sieci wodociągowej i gazowej. 13. Dwa rekreacyjne zbiorniki wodne: kąpieliska w Suchedniowie i w Mostkach. 14. Liczne szlaki piesze i rowerowe oraz szlak konny. 15. Bogata baza noclegowa (hotele, camping, gospodarstwa agroturystyczne). 16. Liczne imprezy w sezonie letnim o charakterze sportowo-rekreacyjnym i kulturalnym (największa z nich to czerwcowe „Świętojanki”). 17. Historia związana z działalnością kuźnic. 18. Położenie na Świętokrzyskim Szlaku Literackim – miejsce zamieszkania Gustawa Herlinga-Grudzińskiego i Jana Gajzlera. 19. Miejsce lokalizacji Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskiej oraz innych miejsc pamięci narodowej (Wykus). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Malejąca liczba mieszkańców na terenie miasta i gminy (ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji). 2. Niekorzystna struktura demograficzna z wysokim udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym. 3. Niski odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym. 4. Mała liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach na 1 000 mieszkańców. 5. Niedostateczna jakość i poziom nauczania w szkołach podstawowych. 6. Niski poziom przedsiębiorczości oraz aktywności obywatelskiej i społecznej mieszkańców. 7. Niedostateczne kompetencje NGO w zarządzaniu zasobami i zarządzaniu finansowym (w tym pozyskiwaniu środków zewnętrznych). 8. Małe zróżnicowanie obszarów działalności NGO (brak inicjatyw ekologicznych, edukacji obywatelskiej, rozwoju ekonomii społecznej). 9. Niedostosowane kompetencje i kwalifikacje mieszkańców do potrzeb na rynku pracy. 10. Wysoki poziom bezrobocia na terenie miasta i gminy. 11. Brak podmiotów ekonomii społecznej oraz podmiotów integracji społecznej i zawodowej. 12. Brak kompleksowej oferty skierowanej do przedsiębiorców/brak instytucji otoczenia biznesu. 13. Brak terenów inwestycyjnych. 14. Niski poziom dochodów i wydatków ogółem budżetu miasta i gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca. 15. Mała samodzielność finansowa miasta i gminy – niski udział dochodów własnych w dochodach ogółem. 16. Niższa kwota udziału w podatkach od osób fizycznych i osób prawnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca stanowiących dochody budżetu państwa w porównaniu do średniej w powiecie, województwie i kraju. 17. Niski wskaźnik wykorzystania przez miasto i gminę środków UE w latach 2010–2014 w przeliczeniu na 1 mieszkańca. 18. Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura sieci kanalizacyjnej i słabo wykorzystany system przydomowych oczyszczalni ścieków. 19. Duża liczba zebranych zmieszanych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca. 20. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców. 21. Mała liczba budynków nowych oddanych do użytkowania na 10 tys. mieszkańców.

<p>20. Świętokrzyski Konwent Fantastyki „Jagacon” organizowany przez Stowarzyszenie Tygiel.</p> <p>21. Obróbka drewna w małych warsztatach rodzinnych oraz bogate tradycje związane z produkcją zabawek ludowych i rękodzielnictwa.</p> <p>22. Dostępne tereny pod budownictwo jednorodzinne (4 obszary objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego).</p> <p>23. Dobrze rozwinięta infrastruktura obiektów instytucji kultury.</p>	<p>22. Brak przygotowanych terenów pod budownictwo mieszkaniowe.</p> <p>23. Niewystarczająca oferta kulturalna i edukacyjna na terenie miasta i gminy.</p> <p>24. Niewystarczająca oferta opieki zdrowotnej, a zwłaszcza brak profesjonalnej opieki geriatrycznej.</p> <p>25. Niska estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznych na terenie miasta i gminy.</p> <p>26. Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna i baza okołoturystyczna.</p> <p>27. Słaba dostępność i jakość infrastruktury sportowej.</p> <p>28. Nieekonomiczny system oświaty na terenie gminy.</p> <p>29. Niewystarczające przygotowanie do aplikowania o środki unijne – brak zasobów ludzkich.</p> <p>30. Obszary zdegradowane: park, tereny wokół zalewu, rejon ul. Powstańców i ul. Warszawskiej w Suchedniowie.</p>
<p>SZANSE</p>	<p>ZAGROŻENIA</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość finansowania projektów ze środków z funduszy unijnych w perspektywie finansowej 2014–2020 oraz środków krajowych. 2. Zawiązywanie partnerstw trójsektorowych na rzecz rozwoju regionu. 3. Rosnąca popularność inicjatyw oddolnych i odpowiedzialności społecznej. 4. Wydłużająca się przeciętna długość życia i rosnąca aktywność społeczna seniorów. 5. Wysoka atrakcyjność podregionu kieleckiego dla działalności przemysłowej i usługowej. 6. Współpraca z gminami sąsiednimi na rzecz budowania rozpoznawalnego produktu turystycznego i wspólnej oferty turystycznej. 7. Wzrost poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców. 8. Edukacja przedsiębiorczości od przedszkola. 9. Bliskie położenie Kielc – jako rozwijającego się ośrodka akademickiego. 10. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. 11. Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców. 12. Rosnący popyt na wyjazdy weekendowe i zwiększająca się liczba podróżujących po Polsce. 13. Moda na zdrowy i aktywny tryb życia. 14. Rosnący popyt na produkty/usługi przemysłów kreatywnych. 15. Wzrost zainteresowania osiedlaniem się na terenie miasta i gminy. 16. Zainteresowanie zewnętrznych inwestorów terenem po upadłym ZWK Marywil. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Depopulacja regionu. 2. Niekorzystna prognoza dla liczby ludności w powiecie skarżyskim na lata 2020, 2025 i 2030. 3. Starzenie się społeczeństwa. 4. Niższe w relacji do średniej krajowej i średniej wojewódzkiej przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w powiecie skarżyskim. 5. Niska atrakcyjność inwestycyjna województwa świętokrzyskiego względem innych województw. 6. Niestabilna polityka podatkowa państwa. 7. Wysoka atrakcyjność turystyczna innych regionów. 8. Sytuacja ekonomiczno-polityczna na świecie. 9. Emigracja zarobkowa młodych i wykształconych ludzi. 10. Niski poziom współpracy międzysektorowej – brak klimatu/dobrych praktyk w zakresie realizacji projektów partnerskich.

Źródło: Opracowanie własne

2.1.2. Wnioski dla dalszego rozwoju miasta i gminy

Analizując wskazane w tabeli 2 mocne i słabe strony Miasta i Gminy Suchedniów oraz zidentyfikowane szanse i zagrożenia można wskazać te, które mają największy wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy obszaru. O zidentyfikowanie tych czynników, które w największym stopniu wpływają na kształtowanie się obecnej sytuacji tego terenu poproszono m.in. członków Zespołu ds. Strategii Rozwoju. Podczas warsztatów w dniu 09.12.2015 r., dyskutowali oni nad aktualnym stanem obszaru oraz jego możliwościami i zagrożeniami w dalszym rozwoju.

Niewątpliwie mocną stroną Miasta i Gminy Suchedniów jest atrakcyjne położenie komunikacyjne – przy drodze ekspresowej S7 w połowie drogi między Warszawą, a Krakowem oraz drodze wojewódzkiej nr 751 przebiegającej przez Góry Świętokrzyskie do Ostrowca Świętokrzyskiego, a także walory naturalne – duża lesistość terenu (ok. 65%). Jako atut wskazano także walory przyrodniczo-krajobrazowe obszaru i dwa zbiorniki wodne (rekreacyjne), które odpowiednio wykorzystane przyczynią się do wzrostu liczby turystów. W związku z tym niezbędne jest tworzenie oraz rozwijanie infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej, która jest nieodzownym elementem przemysłu turystycznego. W mocnych stronach wskazywano także na bogatą bazę noclegową (hotele, camping, gospodarstwa agroturystyczne). Szanse dla miasta i gminy na dalszy rozwój w tym kierunku to: rosnący popyt na wyjazdy weekendowe i produkty/usługi przemysłu kreatywnego oraz zwiększająca się liczba podróżujących po Polsce, a także moda na zdrowy i aktywny tryb życia. W celu zwiększenia liczby turystów odwiedzających obszar miasta i gminy konieczne jest wykorzystanie przez jednostkę posiadanych zasobów, a także współpraca z gminami sąsiednimi na rzecz budowania rozpoznawalnego produktu turystycznego i wspólnej oferty turystycznej.

Na terenie Miasta i Gminy Suchedniów znajduje się podstrefa Suchedniów w ramach Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice”. Jest ona jednak w pełni zagospodarowana, a słabą stroną jest brak przygotowanych terenów pod nowe inwestycje. Niezbędne jest zatem pozyskiwanie i kompleksowe uzbrajanie nowych terenów wraz ze stworzeniem atrakcyjnej oferty inwestycyjnej dla przedsiębiorców. Zagrożeniem, które pojawia się w związku z tworzeniem terenów inwestycyjnych jest niska atrakcyjność inwestycyjna województwa świętokrzyskiego względem innych województw, co może wpłynąć na trudności z pozyskaniem nowych inwestorów chcących się ulokować na tym terenie.

Słabą stroną jest także wysoki udział mieszkańców w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców miasta i gminy, co wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Należy zwrócić również uwagę na fakt, iż maleje liczba mieszkańców Miasta i Gminy Suchedniów, co niewątpliwie jest zagrożeniem dla jej dalszego rozwoju. Wśród problemów należy także wskazać, iż mieszkańcy w wieku produkcyjnym, posiadają niedostosowane kompetencje i kwalifikacje do potrzeb na rynku pracy. Zagrożeniem natomiast jest pogłębiająca się emigracja zarobkowa młodych i wykształconych ludzi. Zauważalny jest także wysoki wskaźnik udziału osób bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym, co potwierdza niekorzystną sytuację na rynku pracy.

Atutem obszaru jest duża aktywność społeczna jej mieszkańców w organizacjach pozarządowych, dlatego potencjał ten powinien zostać wykorzystany do dalszego rozwoju inicjatyw społecznych zwłaszcza w zakresie budowania partnerstw międzysektorowych na rzecz rozwoju miasta i gminy. Ponadto dzięki takim działaniom wzmacniają się więzi społeczne i przywiązanie do miejsca zamieszkania. Jest to szczególnie istotne z uwagi na niedostateczne kompetencje kadry organizacji pozarządowych w zarządzaniu zasobami i zarządzaniu finansowym, a także niski wskaźnik wykorzystania środków UE w latach 2004–2014 w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Mieszkańcy jako słabą stronę wskazują niską estetykę i funkcjonalność przestrzeni publicznych na terenie Miasta i Gminy Suchedniów. Podczas prowadzonych badań ankietowych oraz w trakcie spotkań jako istotny problem wskazano także niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturę sieci kanalizacyjnej i słabo wykorzystany system przydomowych oczyszczalni ścieków. Potwierdzeniem takiego stanu są także niskie wartości wskaźników statystycznych w tym zakresie odnoszących się do udziału mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej w ogóle ludności oraz liczby ludności korzystającej z przydomowych oczyszczalni ścieków na 10 tys. mieszkańców.

Miasto i Gmina Suchedniów powinna wykorzystać szansę na rozwój, jaką dają fundusze unijne w perspektywie finansowej 2014–2020. Możliwość uzyskania dotacji z Unii Europejskiej na realizację nowych projektów oraz wykorzystanie międzysektorowych partnerstw do pobudzania przedsiębiorczości mieszkańców przyniesie wymierne korzyści w postaci zwiększonych dochodów mieszkańców, a tym samym wpływów do budżetu miasta i gminy. Wzrost przedsiębiorczości przełoży się również na spadek bezrobocia. Ponadto środki finansowe mogą zostać wykorzystane do samorozwoju mieszkańców, zapewnienia dostępności do wysokiej jakości usług publicznych, poprawy estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych oraz rozbudowy infrastruktury (w tym turystycznej

i okołoturystycznej). Szczególne znaczenie ma zagospodarowanie zdegradowanych obszarów Suchedniowa, które zlokalizowane są w rejonie ul. Powstańców i ul. Warszawskiej oraz na terenie parku i wokół zalewu.

Mieszkańcy i uczestnicy spotkań widzą szanse dla rozwoju poprzez zawiązywanie partnerstw trójsektorowych na rzecz rozwoju regionu oraz rosnącą popularność inicjatyw oddolnych i odpowiedzialności społecznej. Ważny jest także wzrost poziomu wykształcenia i kompetencji mieszkańców, co niewątpliwie wpłynie na poprawę sytuacji na rynku pracy. Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii jest czynnikiem, który pozytywnie wpłynie na ochronę środowiska naturalnego, co niewątpliwie jest zaletą i czynnikiem mogącym wyróżnić miasto i gminę. Zagrożeniem może być natomiast konkurencyjność i atrakcyjność turystyczna innych regionów.

Zagrożeniami w skali makroekonomicznej, które mogą wystąpić niezależnie od działań prowadzonych przez zarządzających miastem i gminą są: niestabilna polityka podatkowa państwa, sytuacja ekonomiczno-polityczna na świecie, niekorzystna prognoza dla liczby ludności w powiecie skarżyskim i województwie świętokrzyskim na lata 2020, 2025 i 2030 oraz starzenie się społeczeństwa, które jest widoczne nie tylko w Polsce, ale także w krajach Unii Europejskiej.

2.1.3. Drzewo problemów i drzewo celów

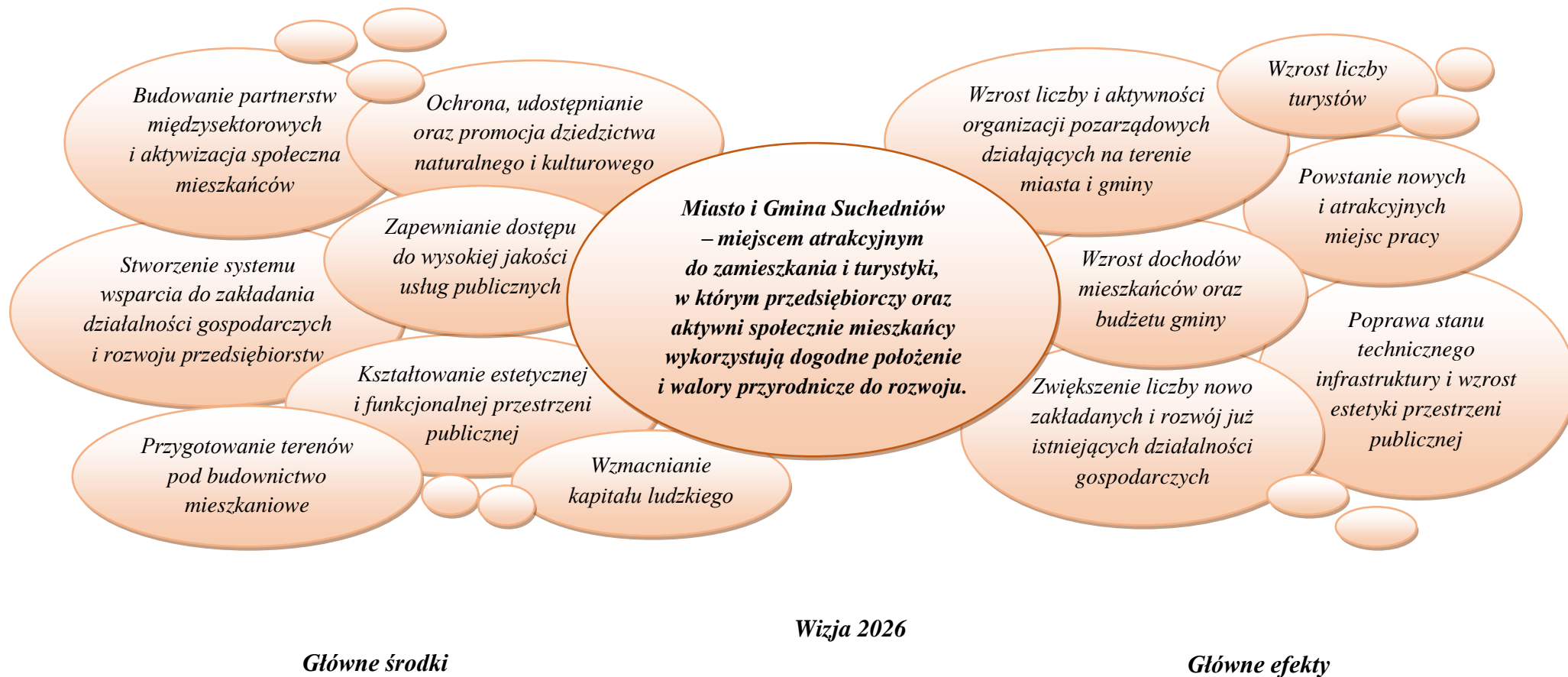
Efektami przeprowadzonej analizy SWOT na podstawie kompleksowej diagnozy społeczno-gospodarczej Miasta i Gminy Suchedniów są: drzewo problemów (schemat 1) oraz drzewo celów (schemat 2). Technika ta posłużyła wykryciu oraz prezentacji logicznych związków pomiędzy zidentyfikowanymi problemami oraz ich przyczynami i skutkami, a także sformułowaniu na tej podstawie głównych efektów działań z wykorzystaniem określonych środków. Jako zagadnienia problemowe wykorzystano najważniejsze elementy analizy SWOT, zawartej w części II, rozdział 2.1, pkt 2.1.1.

Schemat 1 Drzewo problemów Miasta i Gminy Suchedniów

Źródło: Opracowanie własne

Schemat 2 Drzewo celów Miasta i Gminy Suchedniów

Źródło: Opracowanie własne

2.2. Kierunki rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów

Przedstawienie drzewa problemów (schemat 1) i celów (schemat 2) pozwoliło określić i zaproponować strategiczne kierunki działań dla Miasta i Gminy Suchedniów. Określono wizję 2026, misję oraz dwa cele strategiczne, wokół których skoncentrowane zostały cele operacyjne, a następnie działania priorytetowe. Wykonanie zaplanowanych zadań i projektów pozwoli na realizację misji miasta i gminy oraz jej trwały wzrost gospodarczy.

2.2.1. Wizja, misja, cele strategiczne i operacyjne, działania priorytetowe

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów opracowana została w układzie uwzględniającym dwa kluczowe jej elementy, tj. *wizję* – pokazującą wizerunek miasta i gminy w przyszłości i *misję* – będącą naczelnym kierunkiem polityki rozwoju, wokół której powinny się koncentrować partnerskie i kompleksowe działania samorządu oraz podmiotów z sektora publicznego, społecznego i gospodarczego na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców. Bez misji i wizji decyzje zarządcze bywają przypadkowe, zaś codzienna praca sprowadza się do mniej lub bardziej mechanicznego realizowania procedur. W wyniku przeprowadzonych analiz oraz na podstawie zebranych informacji, sformułowano wizję i misję rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów.

WIZJA

Miasto i Gmina Suchedniów – miejscem atrakcyjnym do zamieszkania i turystyki, w którym przedsiębiorcy oraz aktywni społecznie mieszkańcy wykorzystują dogodne położenie i walory przyrodnicze do rozwoju.

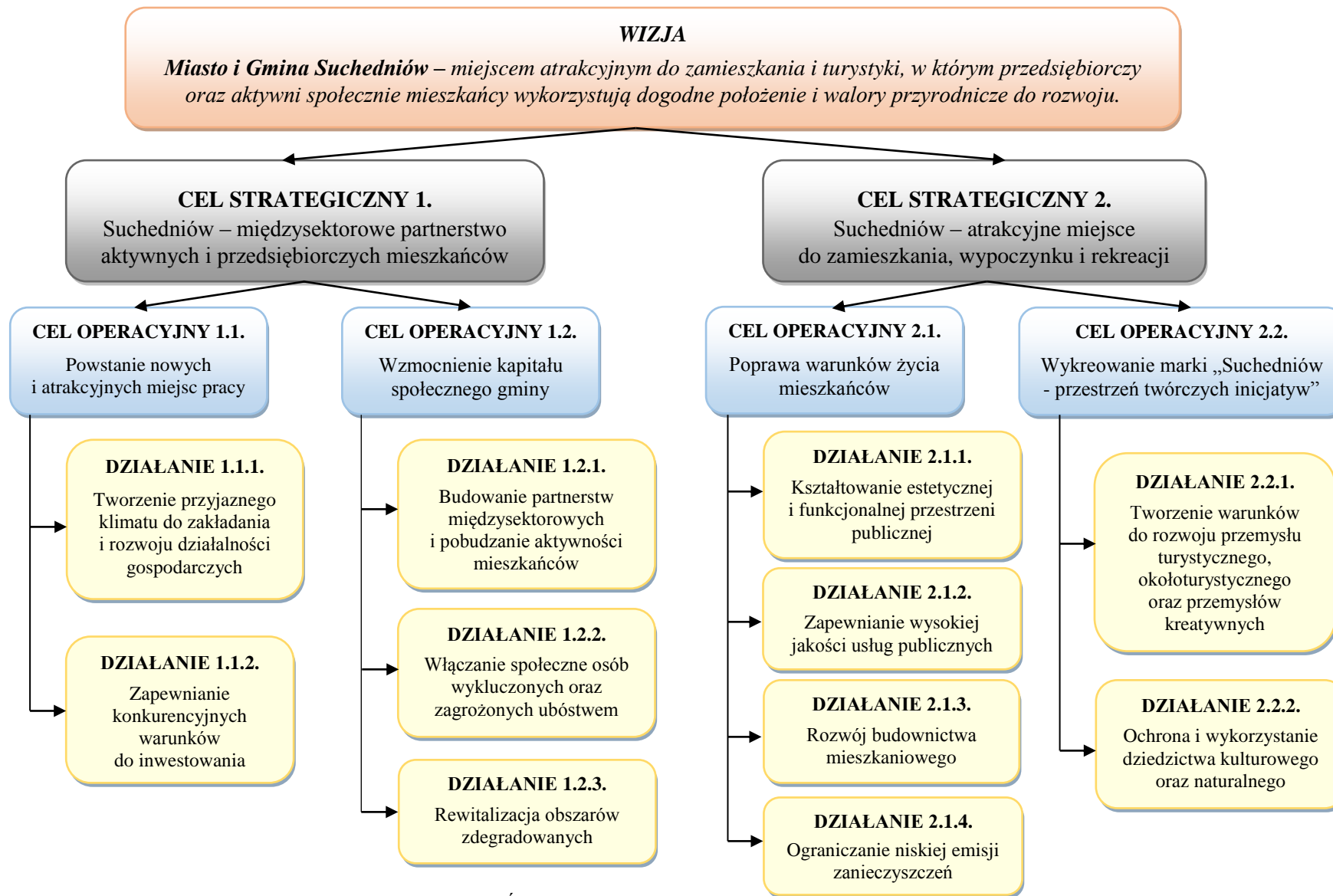

MISJA

Tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości i aktywności społecznej mieszkańców z wykorzystaniem międzysektorowej współpracy w zakresie budowania kompleksowego produktu turystycznego i sektora kreatywnego w celu zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców.

Wypełnienie przyjętej wizji i misji jest uwarunkowane realizacją postawionych celów strategicznych, celów operacyjnych oraz zaplanowanych do realizacji działań priorytetowych (schemat 3).

Schemat 3 Założenia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2016–2026

Źródło: Opracowanie własne

2.2.2. Planowane zadania w latach 2016–2026

Strategia Rozwoju to sformułowanie planu działania dla miasta i gminy, którego wdrożenie przez sektor publiczny, społeczny i gospodarczy prowadzić będzie do uzyskania efektu synergii powodującego wzrost jakości życia mieszkańców. Plan operacyjny dokumentu przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3 Plan operacyjny dokumentu

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Działanie priorytetowe	Zadania
Cel strategiczny 1. Suchedniów – międzysektorowe partnerstwo aktywnych i przedsiębiorczych mieszkańców	Cel operacyjny 1.1. Powstanie nowych i atrakcyjnych miejsc pracy	Działanie 1.1.1. Tworzenie przyjaznego klimatu do zakładania i rozwoju działalności gospodarczych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie stanowiska ds. promocji gospodarczej i przedsiębiorczości. 2. Organizacja corocznego Forum Przedsiębiorców. 3. Inicjowanie oraz prowadzenie kampanii informacyjnej o dostępnych zewnętrznych środkach finansowych na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej. 4. Opracowywanie i wdrażanie kompleksowych programów dotyczących podnoszenia kompetencji i/lub kwalifikacji kadr sektora MŚP. 5. Wdrożenie systemu wsparcia merytorycznego i finansowego związanego z powstawaniem i rozwojem podmiotów ekonomii społecznej, w tym podmiotów świadczących usługi użyteczności publicznej. 6. Stworzenie systemu wsparcia merytorycznego i finansowego istniejących podmiotów ekonomii społecznej. 7. Wspieranie podnoszenia kwalifikacji, umiejętności i doświadczenia zawodowego kadry podmiotów ekonomii społecznej.
		Działanie 1.1.2. Zapewnianie konkurencyjnych warunków do inwestowania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozyskanie nowych terenów pod inwestycje. 2. Przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych (w tym m.in. uzbrojenie terenu w niezbędną infrastrukturę). 3. Włączenie nowych terenów do podstrefy Suchedniów w ramach Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice”. 4. Opracowanie kompleksowej oferty inwestycyjnej.
	Cel operacyjny 1.2. Wzmocnienie kapitału społecznego gminy	Działanie 1.2.1. Budowanie partnerstw międzysektorowych i pobudzanie aktywności mieszkańców	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie Centrum Aktywności Społecznej. 2. Wzmocnienie potencjału, poziomu kooperacji oraz znaczenia Suchedniowskiego Forum Organizacji Pozarządowych. 3. Organizacja corocznego Forum Organizacji Pozarządowych. 4. Opracowanie i wdrożenie programu finansowego wsparcia wkładu własnego projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe, w tym młodzieżowych inicjatyw społecznych.

		<ol style="list-style-type: none"> 5. Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia doradczego w zakresie możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowych. 6. Wspieranie podnoszenia kwalifikacji i umiejętności kadr organizacji społecznych, zwłaszcza w zakresie pozyskiwania środków finansowych. 7. Kreowanie pozytywnych relacji oraz dialogu między organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami i samorządem. 8. Inicjowanie/wspieranie form aktywności obywatelskiej mieszkańców, w szczególności seniorów oraz Młodzieżowej Rady Miejskiej. 9. Organizacja kompleksowej oferty mającej na celu aktywizację osób starszych. 10. Wspieranie współpracy międzypokoleniowej oraz rozwój istniejących trzech świetlic środowiskowych, poprzez organizację alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży m.in. zajęć sportowych i rekreacyjnych, zajęć kulturalnych, a także różnych innych form wypoczynku. 11. Opracowywanie i wdrażanie programów zdrowotnych wynikających z rozeznaczonych potrzeb i stanu zdrowia mieszkańców.
	<p><i>Działanie 1.2.2.</i> Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy poprzez ścisłą współpracę z różnymi instytucjami działającymi w sferze społecznej. 2. Wdrażanie różnorodnych innowacyjnych form aktywnej integracji i pracy socjalnej oraz aktywizacji zawodowej, w tym m.in. utworzenie Centrum Integracji Społecznej i inne. 3. Współpraca międzysektorowa w zakresie reintegracji zawodowej z wykorzystaniem narzędzi PUP. 4. Realizacja programów umożliwiających odpracowanie zadłużenia mieszkaniowego i innych zobowiązań wobec gminy. 5. Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.
	<p><i>Działanie 1.2.3.</i> Rewitalizacja obszarów zdegradowanych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji. 2. Zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni publicznych: park, teren wokół zalewu, rejon ul. Powstańców i ul. Warszawskiej w Suchedniowie. 3. Adaptacja obiektów/budynków w celu przywrócenia lub nadania nowych funkcji zgodnie ze zdiagnozowanymi problemami i potrzebami mieszkańców. 4. Wdrażanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych oraz osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy – współpraca z PUP. 5. Aktywizacja i wzmocnianie więzi społecznych mieszkańców obszaru zdegradowanego. 6. Budowanie lokalnych partnerstw międzysektorowych na rzecz rozwiązania zidentyfikowanych problemów i wykorzystania potencjałów obszaru. 7. Wspieranie tworzenia podmiotów sektora ekonomii społecznej.

<p><i>Cel strategiczny 2.</i> Suchedniów – atrakcyjne miejsce do zamieszkania, odpoczynku i rekreacji</p>	<p><i>Cel operacyjny 2.1.</i> Poprawa warunków życia mieszkańców</p>	<p><i>Działanie 2.1.1.</i> Kształtowanie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie odpowiedniej jakości oraz dostępności do infrastruktury drogowej. 2. Tworzenie obszarów zieleni urządzonej oraz terenów rekreacyjnych. 3. Likwidowanie barier architektoniczno-urbanistycznych dla osób starszych i niepełnosprawnych.
		<p><i>Działanie 2.1.2.</i> Zapewnianie wysokiej jakości usług publicznych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta i gminy 2. Organizacja opieki żłobkowej i nowych miejsc wychowania przedszkolnego w istniejących placówkach wraz z modernizacją infrastruktury, doposażeniem w sprzęt i materiały dydaktyczne (zgodnie z aktualnym zapotrzebowaniem), a także uelastycznienie ich czasu pracy. 3. Przeorganizowanie szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego wraz z modernizacją istniejącej infrastruktury i wyposażeniem w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne. 4. Zwiększanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, edukacyjno-wychowawczych, doradczych, psychologiczno-pedagogicznych oraz innych form wsparcia kompetencji kluczowych i wyrównania szans edukacyjnych uczniów. 5. Opracowywanie i realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych. 6. Rozwijanie kompetencji zawodowych nauczycieli na wszystkich poziomach nauczania. 7. Podnoszenie jakości usług publicznych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej oraz rozszerzenie oferty świadczenia usług specjalistycznych w szczególności na rzecz osób niepełnosprawnych oraz opieki geriatrycznej. 8. Zapewnianie kompleksowej oferty usług opiekuńczych dla osób starszych i ich opiekunów obejmujących kilka form dostosowanych do indywidualnych potrzeb w tym: opiekę domową, dom dziennego pobytu, samodzielne mieszkania dla seniorów z całodobową opieką, dom pomocy społecznej. 9. Wdrażanie e-usług publicznych, szczególnie w obszarze administracji, edukacji, informacji przestrzennej i ochrony zdrowia. 10. Zapewnienie wysokich standardów pracy Urzędu Miasta i Gminy, w tym podnoszenie kompetencji jego pracowników.
		<p><i>Działanie 2.1.3.</i> Rozwój budownictwa mieszkaniowego</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie/aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Suchedniów. 2. Przygotowanie terenów zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – wykup gruntów przeznaczonych pod budowę infrastruktury drogowej. 3. Wykup gruntów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe, przygotowanie infrastruktury.

		<p><i>Działanie 2.1.4.</i> Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. 2. Tworzenie infrastruktury produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie działań ograniczających zużycie energii przez inne podmioty z sektora publicznego i społecznego. 3. Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkalnych. 4. Wymiana źródeł ciepła na ekologiczne w budynkach użyteczności publicznej oraz wspieranie ich wymiany w sektorze mieszkaniowym. 5. Wspieranie działań przedsiębiorstw w podniesieniu efektywności energetycznej oraz zwiększeniu wykorzystania OZE.
<p><i>Cel operacyjny 2.2.</i> Wykreowanie marki „Suchedniów – przestrzeń twórczych inicjatyw”</p>	<p><i>Działanie 2.2.1.</i> Tworzenie warunków do rozwoju przemysłu turystycznego i okołoturystycznego oraz przemysłów kreatywnych</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie spójnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, sportowej oraz kulturalnej, służącej aktywnemu wypoczynkowi oraz spędzaniu czasu wolnego na terenie miasta i gminy. 2. Zbudowanie kompleksowej oferty kulturalno–artystycznej i turystycznej spójnej z wizerunkiem miasta i regionu o skali ponadregionalnej, w tym m.in.: Camping Suchedniów, warsztaty/plenery sztuk wizualnych, Kuźnica Filmowa, oferta gier, aktywności w formule LARP i różnych form aktywności w klimacie fantasy i inne. 3. Organizacja cyklicznych wydarzeń o charakterze ponadregionalnych, w tym m.in.: Konwent Fantastyki Jagacon, Złot Caravanningowy, Ogólnopolski Przegląd Formacji Tanecznych, organizowanie i wypromowanie ogólnopolskiego festiwalu dla twórców małych form filmowych/klipów itp. 4. Wspieranie rozwoju/inicjowanie współpracy branży turystycznej i okołoturystycznej. 5. Budowanie kompleksowej oferty turystycznej spójnej z wizerunkiem Gór Świętokrzyskich.
		<p><i>Działanie 2.2.2.</i> Ochrona i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpieczanie obiektów zabytkowych wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia. 2. Tworzenie infrastruktury służącej ochronie różnorodności biologicznej. 3. Upowszechnianie lokalnej kultury oraz rzemiosła wraz z tworzeniem produktów tradycyjnych i regionalnych –rękodzieło, przemysł drzewny, produkcja zabawek ludowych itp. 4. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne

2.2.3. Priorytetowe projekty do realizacji na terenie miasta i gminy

Głównym zadaniem jakie stoi przed władzami samorządowymi jest ukształtowanie takiego wizerunku miasta i gminy, który będzie atrakcyjny dla prowadzenia działalności gospodarczej i do zamieszkania, spędzania czasu wolnego oraz wzmocnienia aktywności społecznej mieszkańców. Wpłynie to na większą integrację społeczności lokalnej z miejscem zamieszkania i zbudowanie społeczeństwa obywatelskiego. Wyznaczenie priorytetów pozwoli lokalnym władzom, a także innym instytucjom odpowiedzialnym za rozwój miasta i gminy, odpowiednio skoordynować zaplanowane do realizacji zadania. W związku z tym, w tabeli 4 przedstawione zostały najważniejsze projekty odpowiadające na zidentyfikowane problemy i pozwalające wykorzystać lokalne potencjały.

Tabela 4 Priorytetowe projekty do realizacji na terenie Miasta i Gminy Suchedniów w latach 2016–2026

PROJEKT 1.			
Nazwa projektu	<i>Uregulowanie systemu gospodarki wodno-ściekowej na terenie Miasta i Gminy Suchedniów</i>		
Okres realizacji	2016–2020	Szacunkowa wartość	ok. 20 mln złotych
Zakres rzeczowy projektu wraz z uzasadnieniem	<p>Planowany zakres rzeczowy zadania obejmuje rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta i Gminy Suchedniów, mającej na celu odprowadzanie ścieków socjalno-bytowych z gospodarstw domowych, podmiotów gospodarczych i budynków użyteczności publicznej. Realizacja zadania przyczyni się do likwidacji istniejących niedoborów w zakresie systemu odprowadzania ścieków, co potwierdza wskaźnik dotyczący udziału osób korzystających z kanalizacji w % ogółu ludności, który w 2014 roku wyniósł 48,8%. Kształtował się on na niższym poziomie w porównaniu do średniej w powiecie, województwie i kraju. Konieczność realizacji inwestycji w tym zakresie potwierdzają również dokumenty: Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych wraz z opracowanym w toku aktualizacji KPOŚK Masterplanem dla wdrażania dyrektywy 91/271/EWG zawierającym listę potrzeb inwestycyjnych w danych aglomeracjach.</p> <p>Zgodnie z zapisami Masterplanu po 2015 roku na terenie aglomeracji Suchedniów (8 616 RLM) planuje się: budowę 14 km sieci kanalizacyjnej, modernizację 3,8 km sieci kanalizacyjnej, modernizację oczyszczalni ścieków w Suchedniowie. Projekty w ramach których realizowane będą inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych to: Rewitalizacja: Przebudowa ul. Powstańców 1863 r. oraz ul. Krótkiej, Spokojnej i Fabrycznej wraz z przebudową infrastruktury komunalnej w miejscowości Suchedniów; wymiana wodociągu i remont kanalizacji sanitarnej w ul. Berezów i Bodzentyńskiej w Suchedniowie – droga 751; współdział. Budowa kanalizacji sanitarnej ul. Berezów i Koszykowej w Suchedniowie; Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Kieleckiej, Warszawskiej i Jodłowej w Suchedniowie; Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Żeromskiego</p>		

	w Suchedniowie; Budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Cmentarnej w Suchedniowie; Budowa kanalizacji w ul. Langiewicza, Jarzębinowej, Słonecznej w Suchedniowie. Ponadto planowana jest Modernizacja oczyszczalni ścieków w Suchedniowie w zakresie gospodarki osadowej. Inwestycje te powinny zostać zakończone do 2020 roku. Realizacja projektu wpłynie na uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie Miasta i Gminy Suchedniów oraz dostosowanie jej do wymogów prawa polskiego i unijnego. Całokształt działań przyczyni się do poprawy warunków bytowych mieszkańców oraz wzrostu atrakcyjności gospodarczej i turystycznej obszaru poprzez polepszenie stanu środowiska naturalnego, w tym czystości wód i gleby.		
Cele i działanie w które wpisuje się projekt	<p><i>Cel strategiczny 2.</i> Suchedniów – atrakcyjne miejsce do zamieszkania, wypoczynku i rekreacji.</p> <p><i>Cel operacyjny 2.1.</i> Poprawa warunków życia mieszkańców.</p> <p><i>Działanie 2.1.2.</i> Zapewnianie wysokiej jakości usług publicznych.</p>		
Możliwe źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020, <i>Oś priorytetowa 4.</i> Dziedzictwo naturalne i kulturowe, <i>Działanie 4.3</i> Gospodarka wodno-ściekowa.		
PROJEKT 2.			
Nazwa projektu	<i>Rewitalizacja zdegradowanych obszarów: parku, wokół zalewu i rejonu ul. Powstańców i ul. Warszawskiej w Suchedniowie.</i>		
Okres realizacji	2017–2020	Szacunkowa wartość	ok. 15 mln złotych
Zakres rzeczowy projektu wraz z uzasadnieniem	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na terenie Miasta i Gminy Suchedniów wstępnie określono na terenie parku, wokół zalewu oraz w rejonie ul. Powstańców i ul. Warszawskiej w Suchedniowie. Szczegółowe granice wyznaczone zostaną podczas prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji. Jednak z uwagi na problem główny, który dotyczy wysokiego poziomu bezrobocia i niskich dochodów uzyskiwanych przez mieszkańców, wpływających na pogarszające się warunki ich życia, konieczne jest skoncentrowanie działań rewitalizacyjnych na stworzeniu atrakcyjnych miejsc pracy oraz wzmocnieniu aktywności społecznej mieszkańców. Dzięki estetycznemu i funkcjonalnemu zagospodarowaniu wyznaczonej przestrzeni publicznej, adaptacji budynków na inne funkcje, wzmocnieniu aktywizacji i przedsiębiorczości mieszkańców oraz wykorzystaniu istniejących zasobów w postaci wysokich walorów przyrodniczych, możliwe będzie przeciwdziałanie zidentyfikowanym problemom społeczności lokalnej. Ponadto podjęcie kompleksowych działań w partnerstwach międzysektorowych (łączyjących sferę przestrzenną, gospodarczą, przestrzenną, środowiskową i kulturową) wpłynie na wzrost uzyskiwanych dochodów przez mieszkańców, a tym samym poprawę warunków i jakości ich życia.</p>		
Cele i działanie w które wpisuje się projekt	<p><i>Cel strategiczny 1.</i> Suchedniów – międzysektorowe partnerstwo aktywnych i przedsiębiorczych mieszkańców.</p> <p><i>Cel operacyjny 1.2.</i> Wzmocnienie kapitału społecznego gminy.</p> <p><i>Działanie 1.2.3.</i> Rewitalizacja zdegradowanych obszarów.</p>		
Możliwe źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020, <i>Oś priorytetowa 6.</i> Rozwój miast, <i>Działanie 6.5</i> Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich.		

PROJEKT 3.			
Nazwa projektu	<i>Głęboka termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i sektora mieszkaniowego na terenie Miasta i Gminy Suchedniów.</i>		
Okres realizacji	2016–2026	Szacunkowa wartość	ok. 5 mln złotych
Zakres rzeczowy projektu wraz z uzasadnieniem	<p>W ramach projektu zrealizowana zostanie głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej oraz wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne w oparciu o wyniki przeprowadzonego audytu energetycznego bądź innych dokumentów wymaganych przepisami prawa.</p> <p>W zależności od określonych potrzeb w zakresie poszczególnych budynków realizowane będą następujące typy działań: ocieplenie obiektu; wymiana okien, drzwi zewnętrznych, oraz oświetlenia na energooszczędne; przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła lub podłączeniem do sieci ciepłowniczej), systemów wentylacji i klimatyzacji oraz instalacji wodno-kanalizacyjnych; instalacja OZE, systemów chłodzących; instalowanie urządzeń energooszczędnych najnowszej generacji; wymiana pokrycia dachowego; instalacja inteligentnego systemu zarządzania energią itp. Inwestycje w ramach niniejszego projektu wynikać będą z opracowanego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Miasta i Gminy Suchedniów.</p> <p>Dzięki realizacji tego kompleksowego projektu poprawi się standard wszystkich budynków i zostaną oszczędności w kosztach związanych z ich funkcjonowaniem. Ponadto podjęte działania przyczynią się do redukcji emisji szkodliwych związków do środowiska, dzięki mniejszemu zużyciu energii cieplnej.</p>		
Cele i działanie w które wpisuje się projekt	<p><i>Cel strategiczny 2. Suchedniów – atrakcyjne miejsce do zamieszkania, wypoczynku i rekreacji.</i></p> <p><i>Cel operacyjny 2.1. Poprawa warunków życia mieszkańców.</i></p> <p><i>Działanie 2.1.4. Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń.</i></p>		
Możliwe źródło finansowania	<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020, <i>Oś priorytetowa 3. Efektywna i zielona energia.</i></p> <p><i>Działanie 3.3 Poprawa efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym.</i></p>		

Źródło: Opracowanie własne

2.2.4. Plan rzeczowo-finansowy dokumentu i możliwe źródła finansowania

W celu zapewnienia spójności, większej synergii i efektywności realizacji zadań, w planie finansowym realizacji Strategii wskazano różne możliwe źródła ich finansowania (tabela 5), które obejmują budżet Miasta i Gminy Suchedniów oraz inne zewnętrzne programy:

- 1) *Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020* (RPO WŚ 2014–2020).
- 2) *Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020* (PO WER 2014–2020).
- 3) *Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020* (PROW 2014–2020).
- 4) *Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020* (FIO 2014–2020).
- 5) *Rządowy Program na rzecz Aktywności Osób Starszych na lata 2014–2020* (ASOS 2014–2020).

Tabela 5 Plan rzeczowo-finansowy dokumentu wraz z możliwymi źródłami finansowania zadań

Lp.	Nazwa zadania	Możliwe źródło finansowania	
<i>Cel operacyjny 1.1. Powstanie nowych i atrakcyjnych miejsc pracy</i> <i>Działanie 1.1.1. Tworzenie przyjaznego klimatu do zakładania i rozwoju działalności gospodarczych</i>			
1.	Utworzenie stanowiska ds. promocji gospodarczej i przedsiębiorczości.	Środki finansowe budżetu miasta i gminy.	
2.	Organizacja corocznego Forum Przedsiębiorców.	Środki finansowe budżetu miasta i gminy.	
3.	Inicjowanie oraz prowadzenie kampanii informacyjnej o dostępnych zewnętrznych środkach finansowych na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej.	Środki finansowe budżetu miasta i gminy (współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy i LGD)	
4.	Opracowywanie i wdrażanie kompleksowych programów dotyczących podnoszenia kompetencji i/lub kwalifikacji kadr sektora MŚP.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo.</i> <i>Działanie 8.4 Kształcenie ustawiczne osób dorosłych.</i> <i>Poddziałanie 8.4.2 Podnoszenie umiejętności lub kwalifikacji osób dorosłych w obszarze ICT i języków obcych poprzez realizację oddolnych inicjatyw edukacyjnych.</i> <i>Działanie 8.5 Rozwój i wysoka jakość szkolnictwa zawodowego</i>

			oraz kształcenia ustawicznego. <i>Poddziałanie 8.5.3. Edukacja formalna i pozaformalna osób dorosłych.</i>
5.	Wdrożenie systemu wsparcia merytorycznego i finansowego związanego z powstawaniem i rozwojem podmiotów ekonomii społecznej, w tym podmiotów świadczących usługi użyteczności publicznej.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 9. Włączenie społeczne i walka z ubóstwem, Działanie 9.3 Wspieranie ekonomii i przedsiębiorczości społecznej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia. Poddziałanie 9.3.1 Wsparcie sektora ekonomii społecznej.</i>
6.	Stworzenie systemu wsparcia merytorycznego i finansowego istniejących podmiotów ekonomii społecznej.	PO WER 2014–2020	<i>Oś priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne na rynku pracy. Działanie 2.9 Rozwój ekonomii społecznej.</i>
7.	Wspieranie podnoszenia kwalifikacji, umiejętności i doświadczenia zawodowego kadry podmiotów ekonomii społecznej.	FIO 2014–2020	<i>Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo. Kierunek działania 6. Rozwój przedsiębiorczości społecznej.</i>
<i>Cel operacyjny 1.1. Powstanie nowych i atrakcyjnych miejsc pracy Działanie 1.1.2. Zapewnienie konkurencyjnych warunków do inwestowania</i>			
1.	Pozyskanie nowych terenów pod inwestycje.	Środki finansowe budżetu miasta i gminy.	
2.	Przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych (w tym m.in. uzbrojenie terenu w niezbędną infrastrukturę).	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 2. Konkurencyjna gospodarka, Działanie 2.2. Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych.</i>
3.	Włączenie nowych terenów do podstrefy Suchedniów w ramach Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Starachowice”.	Współpraca ze Specjalną Strefą Ekonomiczną „Starachowice”	
4.	Opracowanie kompleksowej oferty inwestycyjnej.	Środki finansowe budżetu miasta i gminy.	
<i>Cel operacyjny 1.2. Wzmocnienie kapitału społecznego gminy Działanie 1.2.1. Budowanie partnerstw międzysektorowych i pobudzanie aktywności mieszkańców</i>			
1.	Stworzenie Centrum Aktywności Społecznej.	Środki finansowe budżetu miasta i gminy.	
2.	Wzmocnienie potencjału, poziomu kooperacji oraz znaczenia Suchedniowskiego Forum Organizacji Pozarządowych.	Zadanie niewymagające nakładów finansowych.	
3.	Organizacja corocznego Forum Organizacji Pozarządowych.	Środki finansowe budżetu miasta i gminy.	

4.	Opracowanie i wdrożenie programu finansowego wsparcia wkładu własnego projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe, w tym młodzieżowych inicjatyw społecznych.	Środki finansowe budżetu miasta i gminy.	
5.	Stworzenie kompleksowego systemu wsparcia doradczego w zakresie możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowych.	FIO 2014–2020	<i>Priorytet 1.</i> Małe inicjatywy. <i>Kierunek działania 3.</i> Wspieranie młodych organizacji pozarządowych. <i>Priorytet 2.</i> Aktywne społeczeństwo. <i>Kierunek działania 3.</i> Poprawa zdolności organizacji pozarządowych do mobilizowania zasobów.
6.	Wspieranie podnoszenia kwalifikacji i umiejętności kadr organizacji społecznych, zwłaszcza w zakresie pozyskiwania środków finansowych.	FIO 2014–2020	<i>Priorytet 4.</i> Silne organizacje pozarządowe. <i>Kierunek działania 1.</i> Zwiększanie kompetencji organizacji obywatelskich.
7.	Kreowanie pozytywnych relacji oraz dialogu między organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami i samorządem.	Zadanie niewymagające nakładów finansowych.	
8.	Inicjowanie/wspieranie form aktywności obywatelskiej mieszkańców, w szczególności seniorów oraz Młodzieżowej Rady Miejskiej.	FIO 2014–2020	<i>Priorytet 1.</i> Małe inicjatywy. <i>Kierunek działania 1.</i> Zwiększanie roli inicjatyw nieformalnych. <i>Priorytet 2.</i> Aktywne społeczeństwo. <i>Kierunek działania 1.</i> Aktywizacja obywateli w sprawach wspólnotowych.
9.	Organizacja kompleksowej oferty mającej na celu aktywizację osób starszych.	ASOS 2014–2020	<i>Priorytet I.</i> Edukacja osób starszych. <i>Priorytet II.</i> Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz- i międzypokoleniową. <i>Priorytet IV.</i> Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne).
		FIO 2014–2020	<i>Priorytet 1.</i> Małe inicjatywy. <i>Kierunek działania 1.</i> Zwiększanie roli inicjatyw nieformalnych. <i>Priorytet 2.</i> Aktywne społeczeństwo. <i>Kierunek działania 1.</i> Aktywizacja obywateli w sprawach wspólnotowych. <i>Kierunek działania 5.</i> Wspieranie aktywnych form integracji społecznej.
10.	Wspieranie współpracy międzypokoleniowej oraz rozwój istniejących trzech świetlic środowiskowych, poprzez organizację alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży m.in. zajęć sportowych i rekreacyjnych, zajęć kulturalnych, a także różnych innych form wypoczynku.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 9.</i> Włączenie społeczne i walka z ubóstwem. <i>Działanie 9.2</i> Ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych. <i>Poddziałanie 9.2.1</i> Rozwój wysokiej jakości usług społecznych.

		FIO 2014–2020	<i>Priorytet 1. Małe inicjatywy. Kierunek działania 1. Zwiększanie roli inicjatyw nieformalnych. Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo. Kierunek działania 5. Wspieranie aktywnych form integracji społecznej. Kierunek działania 6. Rozwój przedsiębiorczości społecznej.</i>
11.	Opracowywanie i wdrażanie programów zdrowotnych wynikających z rozeznaczonych potrzeb i stanu zdrowia mieszkańców.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 10. Otwarty rynek pracy. Działanie 8.2 Aktywne i zdrowe starzenie się. Poddziałanie 8.2.1 Przeciwdziałanie przedwczesnemu opuszczeniu rynku pracy przez osoby w wieku aktywności zawodowej.</i>
<i>Cel operacyjny 1.2. Wzmocnienie kapitału społecznego gminy Działanie 1.2.2. Włączanie społeczne osób wykluczonych oraz zagrożonych ubóstwem</i>			
1.	Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy poprzez ścisłą współpracę z różnymi instytucjami działającymi w sferze społecznej.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 7. Sprawne usługi publiczne. Działanie 7.3 Infrastruktura zdrowotna i społeczna.</i>
		PO WER 2014–2020	<i>Oś priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne na rynku pracy, gospodarki i edukacji. Działanie 2.5 Skuteczna pomoc społeczna.</i>
		FIO 2014–2020	<i>Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo, Kierunek działania 4. Aktywizacja współpracy wspólnot lokalnych i instytucji publicznych.</i>
2.	Wdrażanie różnorodnych innowacyjnych form aktywnej integracji i pracy socjalnej oraz aktywizacji zawodowej, w tym m.in. utworzenie Centrum Integracji Społecznej i inne.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 9. Włączenie społeczne i walka z ubóstwem. Działanie 9.1 Aktywna integracja zwiększająca szanse na zatrudnienie.</i>
3.	Współpraca międzysektorowa w zakresie reintegracji zawodowej z wykorzystaniem narzędzi PUP.	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy.	
4.	Realizacja programów umożliwiających odpracowanie zadłużenia mieszkaniowego i innych zobowiązań wobec gminy.	Zadanie niewymagające nakładów finansowych.	
5.	Propagowanie idei wolontariatu oraz pozyskiwanie wolontariuszy do udziału w realizacji zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 9. Włączenie społeczne i walka z ubóstwem. Działanie 9.1 Aktywna integracja zwiększająca szanse na zatrudnienie.</i>
		FIO 2014–2020	<i>Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo. Kierunek działania 1. Aktywizacja obywateli w sprawach wspólnotowych. Kierunek działania 2. Rozwijanie wolontariatu.</i>

<p style="text-align: center;"><i>Cel operacyjny 1.2. Wzmocnienie kapitału społecznego gminy</i> <i>Działanie 1.2.3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych</i></p>			
1.	Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji.	Środki budżetu miasta i gminy – wkład własny, dotacja w ramach konkursu Urzędu Marszałkowskiego na opracowanie programów rewitalizacji finansowanego z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na lata 2014–2020.	
2.	Zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni publicznych: park, teren wokół zalewu, rejon ul. Powstańców i ul. Warszawskiej w Suchedniowie.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 6. Rozwój miast.</i> <i>Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich.</i>
3.	Adaptacja obiektów/budynków w celu przywrócenia lub nadania nowych funkcji zgodnie ze zdiagnozowanymi problemami i potrzebami mieszkańców.		
4.	Wdrażanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych oraz osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 10. Otwarty rynek pracy.</i> <i>Działanie 10.2 Działania na rzecz podniesienia aktywności zawodowej osób powyżej 29 roku życia.</i> <i>Poddziałanie 10.2.1 Wsparcie aktywności zawodowej osób powyżej 29 roku życia pozostających bez zatrudnienia.</i>
5.	Aktywizacja i wzmacnianie więzi społecznych mieszkańców obszaru zdegradowanego.	FIO 2014–2020	<i>Priorytet 1. Małe inicjatywy. Kierunek działania 3. Wspieranie młodych organizacji pozarządowych.</i> <i>Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo. Kierunek działania 3. Poprawa zdolności organizacji pozarządowych do mobilizowania zasobów.</i> <i>Kierunek działania 5. Wspieranie aktywnych form integracji społecznej.</i>
6.	Budowanie lokalnych partnerstw międzysektorowych na rzecz rozwiązania zidentyfikowanych problemów i wykorzystania potencjałów obszaru.	FIO 2014–2020	<i>Priorytet 3. Aktywni obywatele. Kierunek działania 4. Wspieranie tworzenia partnerstw (w tym partnerstwa publiczno-społecznego) i innych form współpracy, służących aktywizacji obywateli oraz przekazywaniu im realizacji zadań publicznych.</i>
7.	Wspieranie tworzenia podmiotów sektora ekonomii społecznej.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 9. Włączenie społeczne i walka z ubóstwem,</i> <i>Działanie 9.3 Wspieranie ekonomii i przedsiębiorczości społecznej w celu ułatwienia dostępu do zatrudnienia.</i> <i>Poddziałanie 9.3.1 Wsparcie sektora ekonomii społecznej.</i>

<p><i>Cel operacyjny 2.1. Poprawa warunków życia mieszkańców</i> <i>Działanie 2.1.1. Kształtowanie estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej</i></p>			
1.	Zapewnienie odpowiedniej jakości oraz dostępności do infrastruktury drogowej.	PROW 2014–2020	<i>M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich.</i> 8.2.7.3.1. Budowa lub modernizacja dróg lokalnych.
2.	Tworzenie obszarów zieleni urządzonej oraz terenów rekreacyjnych.	PROW 2014–2020	<i>M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich.</i> 8.2.7.3.3. Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej.
3.	Likwidowanie barier architektoniczno-urbanistycznych dla osób starszych i niepełnosprawnych.	Zadanie będące elementem wszystkich innych zadań inwestycyjnych realizowanych na terenie miasta i gminy.	
<p><i>Cel operacyjny 2.1. Poprawa warunków życia mieszkańców</i> <i>Działanie 2.1.2. Zapewnianie wysokiej jakości usług publicznych</i></p>			
1.	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta i gminy.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe.</i> <i>Działanie 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa.</i>
2.	Organizacja opieki żłobkowej i nowych miejsc wychowania przedszkolnego w istniejących placówkach wraz z modernizacją infrastruktury, doposażeniem w sprzęt i materiały dydaktyczne (zgodnie z aktualnym zapotrzebowaniem), a także uelastycznienie ich czasu pracy.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 7. Sprawne usługi publiczne.</i> <i>Działanie 7.4 Rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.</i> <i>Oś priorytetowa 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo.</i> <i>Działanie 8.1 Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego. Poddziałanie 8.1.1 Zwiększanie dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3.</i> <i>Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego. Poddziałanie 8.3.1 Upowszechnianie i wzrost jakości edukacji przedszkolnej.</i>
3.	Przeorganizowanie szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego wraz z modernizacją istniejącej infrastruktury i wyposażeniem w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 7. Sprawne usługi publiczne.</i> <i>Działanie 7.4 Rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.</i>

4.	Zwiększanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, edukacyjno-wychowawczych, doradczych, psychologiczno-pedagogicznych oraz innych form wsparcia kompetencji kluczowych i wyrównania szans edukacyjnych uczniów.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo. Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego.</i>
5.	Opracowywanie i realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych.	FIO 2014–2020	<i>Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo. Kierunek działania 5. Wspieranie aktywnych form integracji społecznej.</i>
6.	Rozwijanie kompetencji zawodowych nauczycieli na wszystkich poziomach nauczania.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo. Działanie 8.3 Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego.</i>
7.	Podnoszenie jakości usług publicznych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej oraz rozszerzenie oferty świadczenia usług specjalistycznych w szczególności na rzecz osób niepełnosprawnych oraz opieki geriatrycznej.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 7. Sprawne usługi publiczne. Działanie 7.3 Infrastruktura zdrowotna i społeczna.</i>
8.	Zapewnianie kompleksowej oferty usług opiekuńczych dla osób starszych i ich opiekunów obejmujących kilka form dostosowanych do indywidualnych potrzeb w tym: opiekę domową, dom dziennego pobytu, samodzielne mieszkania dla seniorów z całodobową opieką, dom pomocy społecznej.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 9. Włączenie społeczne i walka z ubóstwem. Działanie 9.2 Ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych. Poddziałanie 9.2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych.</i>
		ASOS 2014–2020	<i>Priorytet IV Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne).</i>
		FIO 2014–2020	<i>Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo. Kierunek działania 1. Aktywizacja obywateli w sprawach wspólnotowych. Kierunek działania 5. Wspieranie aktywnych form integracji społecznej.</i>
9.	Wdrażanie e-usług publicznych, szczególnie w obszarze administracji, edukacji, informacji przestrzennej i ochrony zdrowia.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 7. Sprawne usługi publiczne. Działanie 7.1 Rozwój e-społeczeństwa.</i>
10.	Zapewnienie wysokich standardów pracy Urzędu Miasta i Gminy, w tym podnoszenie kompetencji jego pracowników.	<i>Krajowy Fundusz Szkoleniowy (szkolenia)</i>	

<p><i>Cel operacyjny 2.1. Poprawa warunków życia mieszkańców</i> <i>Działanie 2.1.3. Rozwój budownictwa mieszkaniowego</i></p>			
1.	Opracowanie/aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Suchedniów.	Środki finansowe budżetu miasta i gminy.	
2.	Przygotowanie terenów zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – wykup gruntów przeznaczonych pod budowę infrastruktury drogowej.	Środki finansowe budżetu miasta i gminy.	
3.	Wykup gruntów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe, przygotowanie infrastruktury.	Środki finansowe budżetu miasta i gminy.	
<p><i>Cel operacyjny 2.1. Poprawa warunków życia mieszkańców</i> <i>Działanie 2.1.4. Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń</i></p>			
1.	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.	Środki finansowe budżetu miasta i gminy.	
2.	Tworzenie infrastruktury produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie działań ograniczających zużycie energii przez inne podmioty z sektora publicznego i społecznego.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 3. Efektywna i zielona energia.</i> <i>Działanie 3.1 Wytwarzanie i dystrybucja energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.</i>
3.	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkalnych.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 3. Efektywna i zielona energia.</i> <i>Działanie 3.3 Poprawa efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym.</i>
4.	Wymiana źródeł ciepła na ekologiczne w budynkach użyteczności publicznej oraz wspieranie ich wymiany w sektorze mieszkaniowym.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 3. Efektywna i zielona energia.</i> <i>Działanie 3.4 Strategia niskoemisyjna, wsparcie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej.</i>
5.	Wspieranie działań przedsiębiorstw w podniesieniu efektywności energetycznej oraz zwiększeniu wykorzystania OZE.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 3. Efektywna i zielona energia.</i> <i>Działanie 3.2 Efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w przedsiębiorstwach.</i>

<p style="text-align: center;"><i>Cel operacyjny 2.2. Wykreowanie marki Suchedniów – przestrzeń twórczych inicjatyw</i> <i>Działanie 2.2.1. Tworzenie warunków do rozwoju przemysłu turystycznego i okołoturystycznego oraz przemysłów kreatywnych</i></p>			
1.	Tworzenie spójnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, sportowej oraz kulturalnej, służącej aktywnemu wypoczynkowi oraz spędzaniu czasu wolnego na terenie miasta i gminy.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 7. Sprawne usługi publiczne.</i> <i>Działanie 7.2 Rozwój potencjału endogenicznego jako element strategii terytorialnej dla określonych obszarów.</i>
2.	Zbudowanie kompleksowej oferty kulturalno-artystycznej i turystycznej spójnej z wizerunkiem miasta i regionu o skali ponadregionalnej, w tym m.in.: Camping Suchedniów, warsztaty /plenery sztuk wizualnych, Kuźnica Filmowa, oferta gier, aktywności w formule LARP i różnych form aktywności w klimacie fantasy i inne.	Współpraca z innymi podmiotami sektora gospodarczego, społecznego i publicznego.	
3.	Organizacja cyklicznych wydarzeń o charakterze ponadregionalnych, w tym m.in.: Konwent Fantastyki Jagacon, Złot Caravaningowy, Ogólnopolski Przegląd Formacji Tanecznych, organizowanie i wypromowanie ogólnopolskiego festiwalu dla twórców małych form filmowych/klipów itp.	Współpraca z innymi podmiotami sektora gospodarczego, społecznego i publicznego.	
4.	Wspieranie rozwoju oraz inicjowanie współpracy branży turystycznej i okołoturystycznej.	Zadanie nie wymagające nakładów finansowych.	
5.	Budowanie kompleksowej oferty turystycznej spójnej z wizerunkiem Gór Świętokrzyskich.	Współpraca z innymi podmiotami sektora gospodarczego, społecznego i publicznego.	
<p style="text-align: center;"><i>Cel operacyjny 2.2. Rozwój turystyki aktywnej i rekreacji</i> <i>Działanie 2.2.2. Ochrona i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego oraz naturalnego</i></p>			
1.	Zabezpieczanie obiektów zabytkowych wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe.</i> <i>Działanie 4.4 Zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego.</i>
		PROW 2014–2020	<i>M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich.</i> <i>8.2.7.3.5 Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego.</i>
2.	Tworzenie infrastruktury służącej ochronie różnorodności biologicznej.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe.</i> <i>Działanie 4.5 Ochrona i wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo.</i>

3.	Upowszechnianie lokalnej kultury oraz rzemiosła wraz z tworzeniem produktów tradycyjnych i regionalnych –rękodzieło, przemysł drzewny, produkcja zabawek ludowych itp.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe. Działanie 4.4 Zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego.</i>
		PROW 2014–2020	<i>M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich. 8.2.7.3.4 Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów.</i>
4.	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.	RPO WŚ 2014–2020	<i>Oś priorytetowa 3. Efektywna i zielona energia. Działanie 3.4 Strategia niskoemisyjna, wsparcie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej.</i>

Źródło: Opracowanie własne

2.3. Ocena spójności celów strategicznych z dokumentami wyższego rzędu

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów odnosząc się w swych założeniach (celach strategicznych, celach głównych i działaniach priorytetowych) do wykorzystywania lokalnych potencjałów i rozwiązywania problemów, uwzględnia kontekst innych dokumentów strategicznych na szczeblu subregionalnym i regionalnym, a także realizuje założenia dokumentów w przedmiotowym obszarze na szczeblu krajowym oraz europejskim. W związku z tym, komplementarność z innymi celami, działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność zaplanowanych przedsięwzięć. Zestawienie dokumentów wraz z nawiązaniem do ich założeń przedstawiono w tabeli 6.

Tabela 6 Powiązanie celów strategicznych Strategii Rozwoju z dokumentami strategicznymi

Lp.	Program	Misja/Cel/Priorytet/Działanie ¹
POZIOM EUROPEJSKI		
1.	Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	<p>Priorytet I. Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji.</p> <p>Priorytet II. Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej.</p> <p>Priorytet III. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.</p> <p>Cel główny 1. Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20–64 lat, w tym poprzez zwiększenie zatrudnienia młodzieży, osób starszych i pracowników nisko wykwalifikowanych oraz skuteczniejszą integrację legalnych imigrantów.</p> <p>Cel główny 3. Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20%, w porównaniu z poziomami z 1990 r.; zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii; dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%. Unia Europejska zdecydowana jest podjąć decyzję o osiągnięciu do 2020 roku 30-procentowej redukcji emisji w porównaniu z poziomami z 1990 r., o ile inne kraje rozwinięte zobowiążą się do porównywalnych redukcji emisji, a kraje rozwijające się wniosą wkład na miarę swoich zobowiązań i możliwości.</p> <p>Cel główny 4. Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% odsetka osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.</p> <p>Cel główny 5. Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.</p>
POZIOM KRAJOWY		
2.	Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	<p>Cel główny. Poprawa jakości życia Polaków.</p> <p>Obszar Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki.</p> <p>Cel 1 – Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji.</p> <p>Cel 3 – Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki.</p> <p>Cel 4 – Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki.</p>

¹ Zapisy w tabeli przytoczono w niezmienionej formie.

		<p>Cel 5 – Stworzenie Polski Cyfrowej. Cel 6 – Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state”. Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska Obszar Równoważenia potencjału rozwojowego regionów. Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych. Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego. Obszar Efektywności i sprawności państwa. Cel 11 – Wzrost społecznego kapitału rozwoju.</p>
3.	<p>Strategia Rozwoju Kraju 2020</p>	<p>Wizja Polski 2020: Polska w roku 2020 to: aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka i sprawne państwo. Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo. Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela. I.3.2. Rozwój kapitału społecznego. Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka. Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki. II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej. Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki. II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych. Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego. II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej. II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego. Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych. II.5.2. Upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych. Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko. II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami. II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej II.6.4. Poprawa stanu środowiska. II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna. Cel III.1. Integracja społeczna. III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych. Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych. III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych. III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych. Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych. III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich. III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej.</p>
4.	<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030</p>	<p>Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów. 2.2. Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej. 2.2.4. Wspomaganie rozwoju specjalizacji terytorialnej. Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej. 3.1. Poprawa dostępności polskich miast i regionów. 3.1.3. Poprawa dostępności ośrodków subregionalnych oraz obszarów wiejskich. Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. 4.6. Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby. 4.7. Zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych.</p>

5.	<p>Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie</p>	<p>Cel strategiczny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.</p> <p>Cel 1 Wzmocnienie wzrostu konkurencyjności rozwoju regionów.</p> <p>Kierunek działania 1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza ośrodkami wojewódzkimi.</p> <p>1.2.3. Rozwijanie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich.</p> <p>1.2.4. Efektywne wykorzystanie w procesach rozwojowych potencjału specjalizacji terytorialnej.</p> <p>Kierunek działania 1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne.</p> <p>1.3.1. Rozwój kapitału intelektualnego, w tym kapitału ludzkiego i społecznego.</p> <p>1.3.3. Zwiększanie możliwości wprowadzania rozwiązań innowacyjnych przez przedsiębiorstwa i instytucje regionalne.</p> <p>1.3.4. Wspieranie rozwoju Instytucji Otoczenia Biznesu.</p> <p>1.3.5. Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne.</p> <p>1.3.6. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego.</p> <p>Cel 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych.</p> <p>Kierunek działania 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe.</p> <p>2.2.1. Usługi edukacyjne i szkoleniowe.</p> <p>2.2.2. Usługi medyczne.</p> <p>2.2.3. Usługi komunikacyjne.</p> <p>2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska.</p> <p>2.2.5. Usługi kulturalne.</p>
6.	<p>Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020</p>	<p>Cel strategiczny 1: Oddziaływanie na poprawę jakości kapitału ludzkiego.</p> <p>Cel strategiczny 2: Budowanie społeczeństwa informacyjnego opartego na wiedzy.</p> <p>Cel strategiczny 3: Wspieranie gospodarki, wspieranie funkcjonowania MSP.</p> <p>Cel strategiczny 7: Konserwacja i wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego oraz ochrona różnorodności biologicznej.</p>
POZIOM REGIONALNY I SUBREGIONALNY		
7.	<p>Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020</p>	<p>Cel strategiczny 1: Koncentracja na poprawie infrastruktury regionalnej.</p> <p>1.2 Poprawa infrastruktury społecznej i usług publicznych, czyli wzrost kapitału społecznego, wsparcie zatrudnienia i wyższa jakość życia w regionie.</p> <p>Cel strategiczny 2: Koncentracja na kluczowych gałęziach i branżach dla rozwoju gospodarczego regionu.</p> <p>2.4 Pakietyzacja i komercjalizacja produktu turystycznego – czyli rynkowa gra zespołowa.</p> <p>2.5 Specjalizacje przyszłości czyli rozwój branż, które zostaną zidentyfikowane jako rzeczywiście perspektywiczne.</p> <p>Cel strategiczny 3: Koncentracja na budowie kapitału ludzkiego i bazy dla innowacyjnej gospodarki.</p> <p>3.1 Sprzyjanie kumulowaniu kapitału ludzkiego, czyli zdrowi, kreatywni i wykształceni ludzie jako podstawa myślenia o pomyślnej przyszłości.</p> <p>3.2 Usprawnianie i rozwój Regionalnego Systemu Innowacji, czyli potrzeba wzmocnienia istniejącego fundamentu dla przepływu i wykorzystania wiedzy.</p> <p>3.3 Tworzenie sprzyjających warunków dla przedsiębiorczości, w tym przede wszystkim sektora MŚP, czyli dla podmiotów, które finalnie decydują o innowacyjności.</p> <p>Cel strategiczny 4: Koncentracja na zwiększeniu roli ośrodków miejskich w stymulowaniu rozwoju gospodarczego regionu.</p> <p>4.2 Ośrodki miejskie jako subregionalne i lokalne bieguny wzrostu.</p> <p>Cel strategiczny 5: Koncentracja na rozwoju obszarów wiejskich.</p> <p>5.1 Rozwój usług publicznych.</p>

		<p>Cel strategiczny 6: Koncentracja na ekologicznych aspektach rozwoju regionu. 6.1 Energia versus emisja, czyli próba rozwiązania dylematu, jak nie szkodzić jednocześnie środowisku i gospodarce. 6.4 Ochrona cennych zasobów przyrodniczych.</p>
8.	<p>Strategia Rozwoju Powiatu Skarżyskiego na lata 2015–2023</p>	<p>Wizja: Powiat skarżyski – dynamicznie rozwijające się miejsce z perspektywami, inspirujące i otwarte, wykorzystujące swoje zasoby oraz atrakcyjne inwestycyjnie. Cel nadrzędny: Dynamiczny rozwój powiatu skarżyskiego, z wykorzystaniem zasobów endogennych, inwestycji oraz aktywności mieszkańców. Cel strategiczny: Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru powiatu oraz wspieranie możliwości rozwoju firm. Cel strategiczny: Aktywni mieszkańcy, przejawiający inicjatywę w życiu społecznym. Cel strategiczny: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej powiatu w oparciu o walory naturalne i przyrodnicze. Cel strategiczny: Nowoczesna i przyjazna środowisku infrastruktura w powiecie skarżyskim.</p>
9.	<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Skarżyskiego na lata 2011–2020</p>	<p>Wizja: Każdy mieszkaniec Powiatu Skarżyskiego powinien mieć poczucie pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym i aktywnym rozwoju naszej małej ojczyzny. Korzystne położenie geograficzne na przecięciu szlaków komunikacyjnych, przy profesjonalnym wsparciu instytucjonalnym dla każdego mieszkańca, daje szansę na rozwój gospodarczy i turystyczny, a tym samym na poprawę sytuacji na rynku pracy. Cel ogólny: Poniesienie jakości życia w Powiecie Skarżyskim. Cel 1: Tworzenie nowych miejsc pracy. Cel 3: Zapewnienie opieki osobom starszym i aktywizowanie do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym. Cel 5: Tworzenie warunków bezpieczeństwa i porządku publicznego.</p>
10.	<p>Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Skarżyskiego na lata 2009–2012 z uwzględnieniem lat 2013–2016</p>	<p>Cel strategiczny I. Podniesienie walorów przyrodniczych Powiatu Skarżyskiego. Cele operacyjne: Rozbudowa infrastruktury technicznej, Rozbudowa infrastruktury komunalnej, Zachowanie i ochrona zasobów przyrodniczych, Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Cel strategiczny II. Przyjazny środowisku rozwój gospodarczy Powiatu Skarżyskiego. Cel operacyjny: Przyjazny środowisku naturalnemu rozwój gospodarczy.</p>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ww. dokumentów strategiczno-programowych

Przy tworzeniu Strategii Rozwoju wzięto również po uwagę zapisy *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020* oraz *Strategii Badań Innowacyjności (RIS3²)*, gdyż wpisanie się zadań zaplanowanych do realizacji na terenie Miasta i Gminy Suchedniów w obszary strategicznej interwencji oraz inteligentne specjalizacje regionu zwiększa szanse na uzyskanie dofinansowania w perspektywie finansowej UE na lata 2014–2020. Matrycę zależności pomiędzy celami Strategii Rozwoju, a ww. dokumentami regionalnymi przedstawia tabela 7.

² *Strategia Badań i Innowacyjności (RIS3). Od absorpcji do rezultatów – jak pobudzić potencjał województwa świętokrzyskiego 2014–2020+.*

Tabela 7 Matryca zależności między celami Strategii Rozwoju, a dokumentami regionalnymi

Dokument		Cele strategiczne	
		Suchedniów – międzysektorowe partnerstwo aktywnych i przedsiębiorczych mieszkańców	Suchedniów – atrakcyjne miejsce do zamieszkania, wypoczynku i rekreacji
Strategia Badań i Innowacyjności (RIS3).	<i>Inteligentne specjalizacje</i>		
	Przemysł metalowo-odlewniczy	×	–
	Zasobooszczędne budownictwo	×	–
	Nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo spożywcze	–	–
	Turystyka zdrowotna i prozdrowotna	×	×
	<i>Specjalizacje horyzontalne</i>		
	Technologie informacyjno-komunikacyjne	×	×
	Branża targowo-kongresowa	–	–
	Zrównoważony rozwój energetyczny	×	×
Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020,	<i>Obszary strategicznej interwencji</i>		
	Obszar Gór Świętokrzyskich	–	–
	Obszar uzdrowiskowy	–	–
	Obszary wiejskie o najgorszym dostępie do usług publicznych	–	–
	Obszary funkcjonalne miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze	–	–
	Obszar funkcjonalny Kielc – realizacja w ramach ZIT	–	–

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ww. dokumentów strategiczno-programowych

2.4. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – wpływ zadań na środowisko

Do uzupełnienia w toku dalszych prac nad dokumentem.

3. Część wdrożeniowa

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów jest dokumentem długookresowym, określającym cele i działania priorytetowe na najbliższe lata, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności i efektywności realizacji jej założeń jest zintegrowany system wdrażania, monitorowania oraz aktualizacji i ewaluacji tego dokumentu.

3.1. Wdrażanie i monitoring Strategii Rozwoju

Proces wdrażania jest złożonym przedsięwzięciem, które wymaga dobrego przygotowania informacyjnego oraz stałej komunikacji z otoczeniem, opierającej się o pozyskiwanie obiektywnej informacji o jego przebiegu, skutkach i publicznym odbiorze. Monitoring ma na celu gromadzenie oraz analizę danych na temat przebiegu realizacji danego programu, pozwala na zidentyfikowanie ewentualnych nieprawidłowości w jego realizacji i wprowadzanie niezbędnych korekt umożliwiających osiągnięcie wcześniejszych założeń.

Określenie systemu monitorowania umożliwi gromadzenie bieżących danych dotyczących postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu celów założonych w Strategii Rozwoju. Pozwoli również na obserwację rezultatów prowadzonych działań, a w razie potrzeby na wprowadzenie niezbędnych korekt oraz aktualizacji dokumentu. Zakres monitoringu Strategii Rozwoju wyznaczają określone w niej cele strategiczne i operacyjne, działania priorytetowe oraz zaplanowane przedsięwzięcia. Monitoring Strategii prowadzony będzie w zakresie finansowym i rzeczowym. Zakres finansowy dotyczyć będzie monitorowania poprawności oraz efektywności wydawanych środków, a zakres rzeczowy związany będzie z efektywnością podejmowanych działań oraz postępem we wdrażaniu dokumentu.

Za wdrożenie Strategii odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta i Gminy Suchedniów, natomiast za prowadzenie procesu monitorowania odpowiedzialny jest Zespół ds. Strategii Rozwoju powołany przez Burmistrza. Zespół ds. Strategii Rozwoju będzie się zbierał co najmniej raz na dwa lata, a do jego zadań należeć będzie m.in.:

- przedstawienie wniosków z realizacji poszczególnych celów strategicznych,
- monitorowanie oraz ocena wdrażania poszczególnych działań priorytetowych,
- gromadzenie i analizowanie informacji w układzie przedstawionego w tabeli 8 zestawu wskaźników,

- sporządzenie co najmniej dwóch raportów z realizacji dokumentu i przedstawienie ich do zatwierdzenia Radzie Miejskiej na Sesji,
- opublikowanie wyników sprawozdawczości na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy.

Rada Miejska analizować będzie postępy w realizacji Strategii poprzez:

- akceptację sprawozdań z realizacji Strategii Rozwoju,
- uwzględnienie zadań zaplanowanych do realizacji przy przyjmowaniu budżetu miasta i gminy oraz wieloletnich planów inwestycyjnych lub innych dokumentów strategicznych o znaczeniu lokalnym.

Monitorowanie przebiegu rozwoju społecznego i gospodarczego oraz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta i gminy będzie procesem ciągłym. Sporządzany raport powinien wskazywać na zachodzące przeobrażenia i tendencje rozwoju oraz umożliwiać dokonywanie oceny stopnia realizacji zapisanych celów, które mierzone będą za pomocą corocznych zmian wskaźników przedstawionych w tabeli 8.

Informacje na temat stanu wdrożenia Strategii Rozwoju będą przekazywane mieszkańcom, jak również wszystkim zainteresowanym podmiotom za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Miasta i Gminy Suchedniów, a także podczas spotkań z różnymi grupami społecznymi, w tym mieszkańcami, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi itp.

3.2. Aktualizacja i ewaluacja Strategii Rozwoju

Przyjęto, że Strategia Rozwoju ma formułę otwartą, co oznacza, że w przypadku zmian zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych uwarunkowań społecznych i gospodarczych oraz wykreowania nowych projektów – możliwa będzie jej aktualizacja. Co najmniej dwukrotnie w trakcie obowiązywania dokumentu analizowane będą postępy w realizacji zapisów, celem podjęcia decyzji dotyczącej potrzeby uaktualnienia jej założeń.

Z wnioskiem o aktualizację Strategii Rozwoju może wystąpić: Zespół ds. Strategii Rozwoju, Burmistrz Miasta i Gminy, inicjatywa co najmniej 3 członków Rady Miejskiej lub 25 mieszkańców. Rada Miejska jako instytucja kontrolna i uchwałodawcza będzie mieć za zadanie analizowanie i zatwierdzanie wniosków o zmianę treści dokumentu, a także jego aktualizację poprzez podjęcie stosownej uchwały w tej sprawie.

Wprowadzenie systemu monitoringu oraz powiązanej z nim procedury ewaluacji pozwoli wyeliminować w znacznym stopniu problem dezaktualizacji założeń i celów

zawartych w Strategii Rozwoju, wynikający ze zmieniających się warunków funkcjonowania podmiotów realizujących poszczególne projekty, zmian prawodawstwa oraz innych warunków i okoliczności mogących wpłynąć na zasadność podejmowanych działań. Oprócz modyfikacji poszczególnych elementów dokumentu w trakcie jego realizacji możliwe będzie uwzględnienie nowych zadań i projektów, które będą wpisywać się w cele i działania priorytetowe.

Ewaluacja ma na celu poprawę jakości, skuteczności i spójności realizacji Strategii Rozwoju w odniesieniu do konkretnych problemów miasta i gminy z jednoczesnym uwzględnieniem celów strategicznych podejmowanych działań. Jej zadaniem jest sprawdzenie czy w wyniku podejmowanych działań powstały oczekiwane rezultaty oraz czy wpłynęły one na osiągnięcie wyznaczonych celów.

Ewaluacja Strategii będzie prowadzona w celu określenia rzeczywistych efektów zrealizowanych projektów, a jej ocena opierać się będzie na pięciu zasadniczych kryteriach:

- skuteczność – pozwala określić czy zostały osiągnięte cele Strategii założone na etapie programowania,
- efektywność – pozwala ocenić poziom ekonomiczności Strategii,
- użyteczność – pozwala ocenić zgodności celów Strategii z faktycznymi problemami i potrzebami grupy docelowej,
- trafność – obrazuje do jakiego stopnia cele Strategii odpowiadają potrzebom danego obszaru,
- trwałość – pozwala określić na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Strategii będą trwać po jej zakończeniu.

Ewaluacja zadań zawartych w *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2016–2026* zostanie podzielona na następujące części:

- *ex-ante* (przed realizacją Strategii) – stanowiąca instrument ułatwiający podejmowanie spójnych decyzji (ocena ta została przeprowadzona przed opracowaniem niniejszej Strategii);
- *on-going* (na bieżąco) – instrument obserwacji prowadzonej przez Zespół ds. Strategii Rozwoju, który będzie przygotowywał sprawozdanie z realizacji Strategii, co najmniej raz na dwa lata;
- *mid-term* (w połowie okresu realizacji) – służąca przede wszystkim jako instrument, w wyniku którego nastąpi aktualizacja Strategii,
- *ex-post* (na zakończenie realizacji Strategii) – służąca ocenie zgodności i efektywności zrealizowanych działań w ramach Strategii z założeniami i celami przyjętymi w niniejszym dokumencie.

Tabela 8 Wskaźniki monitoringu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów

Lp.	Nazwa wskaźnika		Wartość wskaźnika dla Miasta i Gminy Suchedniów na koniec:		Wartość wskaźnika – średnia ogółem dla województwa świętokrzyskiego na koniec:	Wartość wskaźnika – średnia ogółem dla Polski na koniec:	Pożądana wartość wskaźnika na:
			2009 r.	2014 r.	2014 r.	2014 r.	2026 r.
1.	Liczba ludności ogółem		10 578	10 523	1 263 176	38 478 602	–
2.	Udział % ludności wg ekonomicznych grup wieku w ludności ogółem	w wieku przedprodukcyjnym	16,8	14,6	17,0	18,0	powyżej średniej krajowej na koniec 2026 r.
		w wieku produkcyjnym	63,8	63,3	62,6	63,0	utrzymanie aktualnego poziomu
		w wieku poprodukcyjnym	19,3	22,1	20,4	19,0	–
3.	Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców		-4,7	-4,6	-2,3	0,0	powyżej 0,0
4.	Saldo migracji na pobyt stały na 1 000 mieszkańców		-3,1	-1,6	-2,0	-0,4	powyżej 0,0
5.	Odsetek dzieci w wieku 3–5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym		63,3	70,1	76,4	79,4	powyżej średniej krajowej na koniec 2026 r.
6.	Liczba uczniów w szkołach podstawowych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców		52	47	56	60	powyżej średniej krajowej na koniec 2026 r.
7.	Liczba uczniów w gimnazjach w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców		35	23	28	29	powyżej średniej krajowej na koniec 2026 r.
8.	Średnie wyniki w punktach ze sprawdzianu w 6 klasie szkoły podstawowej (maksymalna liczba punktów 40)		22,09	24,33	25,80	25,82	powyżej średniej krajowej na koniec 2026 r.

9.	Średnie wyniki % z egzaminu gimnazjalnego ³	-	60,80	57,60	58,60	utrzymanie aktualnego poziomu
10.	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	23	30	30	33	powyżej średniej krajowej na koniec 2026 r.
11.	Osoby w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców	82	62	102	77	utrzymanie aktualnego poziomu
12.	Udział % bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	15,8	14,6	9,5	7,5	poniżej średniej krajowej na koniec 2026 r.
13.	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	901	958	872	1 071	powyżej średniej krajowej na koniec 2026 r.
14.	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	92	87	71	93	powyżej średniej krajowej na koniec 2026 r.
15.	Podmioty na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	141	151	139	170	powyżej średniej krajowej na koniec 2026 r.
16.	Budynki nowo oddane do użytkowania w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców	9	10	23	25	powyżej średniej krajowej na koniec 2026 r.
17.	Dochody budżetu ogółem na 1 mieszkańca w złotych	1998	2 233	3 468	3 971	min. 85% średniej krajowej na koniec 2026 r.
18.	Dochody własne na 1 mieszkańca w złotych	859	1 063	1 506	2 198	min. 75% średniej krajowej na koniec 2026 r.
19.	Udział % dochodów własnych w dochodach ogółem	43	48	43	55	powyżej średniej krajowej na koniec 2026 r.
20.	Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych na 1 mieszkańca w złotych	380	511	538	783	powyżej średniej krajowej na koniec 2026 r.

³ Dane podano tylko dla roku 2014. Nie podano wyników dla Miasta i Gminy Suchedniów z 2009 roku, z powodu wprowadzonych zmian w egzaminach gimnazjalnych.

21.	Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób prawnych na 1 mieszkańca w złotych	19,77	11,43	23,41	55,35	min. 75% średniej krajowej na koniec 2026 r.
22.	Wydatki budżetu ogółem na 1 mieszkańca w złotych	2 451	2 234	3 541	4 021	min. 75% średniej krajowej na koniec 2026 r.
23.	Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca w złotych	578	61	633	786	min. 50% średniej krajowej na koniec 2026 r.
24.	Wydatki bieżące na 1 mieszkańca w złotych	1 883	2 180	2 910	3 241	utrzymanie aktualnego poziomu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, stat.gov.pl, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, cke.edu.pl, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, www.oke.lodz.p

3.3. Promocja Strategii Rozwoju

W celu efektywnego i skutecznego wdrożenia zapisów Strategii Rozwoju ważne jest, aby umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji, a tym samym zapewnić skuteczną metodę komunikacji społecznej, czyli przekazywania danych do otoczenia.

Podmiotem, który ma za zadanie prowadzić i nadzorować promocję Strategii Rozwoju, a w jej ramach również promocję wszystkich projektów będzie Zespół ds. Strategii Rozwoju we współpracy z Urzędem Miasta i Gminy Suchedniów. Jednostki te mają za zadanie zapewnić powszechny dostęp do bieżących informacji na temat prowadzonych przedsięwzięć, tj. o zakresie i wymiarze pozyskanego dofinansowania zewnętrznego dla poszczególnych projektów, a także rezultatach działań na poziomie konkretnych obszarów problemowych oraz całej gminy. Ponadto odpowiedzialność za upowszechnianie bieżących informacji na temat poszczególnych działań spoczywa również na partnerach realizowanych przedsięwzięć. Jeśli projekty będą współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, wówczas promocja tych przedsięwzięć będzie się odbywać zgodnie z wytycznymi właściwych instytucji w tym zakresie.

Dla zapewnienia efektywnej współpracy z partnerami wskazanych zadań do realizacji wykorzystywane będą następujące narzędzia komunikacji:

- strona internetowa Urzędu Miasta i Gminy wraz z pocztą elektroniczną komórki odpowiedzialnej za kontakt z poszczególnymi grupami społecznymi,
- lokalne media,
- spotkania Zespołu ds. Strategii Rozwoju wraz z przedstawicielami kluczowych dla rozwoju miasta i gminy partnerami z sektora społecznego, gospodarczego, publicznego oraz ekspertami i specjalistami zewnętrznymi,
- spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami co najmniej raz w roku.

Celem działań związanych z promocją dokumentu jest dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów – mieszkańców, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców, a także instytucji publicznych mogących stać się partnerami w realizacji określonych zadań.

Spis tabel

Tabela 1 Schemat analizy SWOT	7
Tabela 2 Analiza SWOT Miasta i Gminy Suchedniów	8
Tabela 3 Plan operacyjny dokumentu	17
Tabela 4 Priorytetowe projekty do realizacji na terenie Miasta i Gminy Suchedniów w latach 2016–2026.....	21
Tabela 5 Plan rzeczowo-finansowy dokumentu wraz z możliwymi źródłami finansowania zadań.....	24
Tabela 6 Powiązanie celów strategicznych Strategii Rozwoju z dokumentami strategicznymi.	34
Tabela 7 Matryca zależności między celami Strategii Rozwoju, a dokumentami regionalnymi	38
Tabela 8 Wskaźniki monitoringu Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów	43

Spis schematów

Schemat 1 Drzewo problemów Miasta i Gminy Suchedniów	13
Schemat 2 Drzewo celów Miasta i Gminy Suchedniów	14
Schemat 3 Założenia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2016–2026.....	16

Załączniki

Załącznik 1. *Diagnoza strategiczna na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Suchedniów na lata 2016–2026.*

Załącznik 2. *Raport z konsultacji społecznych.*